

Klass: *Marchantiopsida*, **Ordning:** *Jungermanniales*, **Familj:** *Calypogeiaceae*, **Släkte:** *Calypogeia* (säckmossor),
Art: *Calypogeia suecica* - vedsäckmossa (H. Arn. & J. Perss.) K. Müll. **Synonymer:**

Kännetecken

Vedsäckmossan är en späd, blekt grön bladlevermossa med hela överliggande blad samt djupt kluvna och mycket breda, tvåflikade stipler. Stipelkanterna är ofta karaktäristiskt ojämna eller tandade. Smala skottspetsar med groddkornssamlingar är relativt vanliga. Arten är skildkönad, men uppgifter finns dock om enstaka samkönade exemplar (Hill, 1991). Sporkapslar är sällsynta och sporererna är relativt små, ca 10 µm. Arten påminner mest om myrsäckmossa *C. sphagnicola*, men skiljs från denna dels på växtmiljö och dels på de mycket breda stiplerna.

Utbredning och status

Arten finns spridd i större delen av Sverige och antalet kända lokaler (ca 100) har ökat kraftigt sedan 1970. Detta är dock troligen en effekt av ökad uppmärksamhet i samband med den rikstäckande inventering av nyckelbiotoper i skog. Sannolikt har arten minskat i landet i takt med att den gamla granskogen avverkats. Arten är i övrigt spridd i norra Europa, Brittiska öarna, Nordamerika samt förekommer på enstaka lokaler i Makaronesien. Den kan dock inte anses som vanlig någonstans och har troligen sitt huvudsakliga utbredningsområde i Fennoskandien. Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa.

Ekologi

Vedsäckmossan är en krävande art som i huvudsak förekommer på grov murken ved i gamla urskogsartade granskogar. Majoriteten av de svenska fynden är gjorda på granved. Några enstaka fynd finns på tall- och aspved, torv och vid basen av alsocklar. Den växer oftast tillsammans med andra små levermossor, exempelvis vedflikmossa *Lophozia longiflora*, jordtrådmossa *Cephalozia bicuspidata* och andra säckmossor *Calypogeia*-arter. Även på de lokaler där arten finns är den sällan vanlig utan förekommer endast på ett fåtal lågor.

Hot

Arten minskar i takt med att gamla granskogar med riklig förekomst av grov, murken ved minskar. Trots det ökade antalet fynd på senare år måste arten anses som naturligt sällsynt, varför förlust av enskilda lokaler kan anses allvarligt. Detta speciellt då sexuell reproduktion och sporbildning är sällsynt och att spridning till nya lokaler därmed troligen är ovanlig.

Åtgärder

Kända lokaler bör ges ett ändamålsenligt skydd och undantas från rationellt skogsbruk. Lokalerna bör också vara tillräckligt stora så att god tillgång på lämplig ved tryggas på lång sikt. Ytterligare studier om artens specifika substrat- och biotopkrav är önskvärda.

Övrigt

Utländska namn - NO: Røteflak, FI: Kantopaaanusammal, GB: Swedish Pouchwort.

Naturvård

Konventioner: Skogsstyrelsens signalart

Litteratur

Damsholt, K. 2002. Illustrated flora of Nordic liverworts and hornworts. -- Nordic Bryological Society, Copenhagen and Lund

Hill, M.O., Preston, C.D. & Smith, A.J.E. 1991. *Atlas of the bryophytes of Britain and Ireland. Vol. 1.* Liverworts. Harley Books, Colchester.

Författare

Erik Sjögren 1984. Rev. Bengt Gunnar Jonsson 1997, uppdaterad 2010. © ArtDatabanken, SLU 2010.